EMINENTISS.[mis] AC REVERENDISS.[mis] DD.

DIACONIBVS
S. R. E.
CARDINALIBVS

EVLOGIALOGIVM DIACONALE

Offert

DOMINICVS MAGRVS

MELITENSIS

Canonicus Theologus Cathedralis Viterbien.
& Sacræ Congregationis Indicis
Consultor.

ROMAE, Typis Michaelis Herculis. 1668.

SVPERIORVM PERMISSV.

An Diaconus Cardinalis possit solemnitèr benedicere in sua Diaconia.

MPLISSIMVS Cardinalis Albitius, qui non solùm Romanam Curiam eruditionis suæ fama; sed omnes longè positas nationes mirificè commouet, in locupletissimo, doctissimoque tractatu de Iurisdictione Cardinalium in suis Titulis, docet, Cardinales Diaconos posse solemnitèr populum benedicere, quam quidem doctrinam satis, superque comprobatam tamquam magnæ mentis prolem venerari potiùs, quàm corroborare his meis rationibus ausus sum, ne videar noctuas Athenas deferre. Perfusus igitur eius radijs, quod ingenio meo

assequi nequeo, eius doctrinæ beneficio fretus incalescam.

Quanta fuerit in Ecclesia tàm Latina, quàm Græca Diaconorum auctoritas, & excellentia, luce meridiana clarius est sacrorum rituum peritis, vt ex Oecumenicis Concilijs, sacrisque Canonibus manifestè constat; nil igitur mirum est, si Archidiaconi noluerint Sacerdotio initiari, vt ex Sancto Gregorio habemus, qui acritèr reprehendit Episcopum Solitanum coegentem suum Archidiaconum ad suscipiendum ordinem Sacerdotalem; quare Episcopis per Dalmatiam scripsit in hæc verba. *Præfatum Archidiaconem, vt dicitur, contra morem ad fortiorem honorem prouehens conatus est callidè degradare. lib. 2. ep.* 15. Hinc Zonaras Diacones appellare non est veritus χειρῶν τύπον, quia ad similitudinem manus non solum in Ecclesiæ thesauros; sed etiam circa sacrum altare, diuinaque ministeria munus præstabant, quod de Diaconibus Romanæ Ecclesiæ magis, ac magis asserendum est, quibus solis, & Messanensibus ex priuilegio speciali compagis vti licebat in sacris ex Diuo Gregorio *lib. 7. epist.* 28. & ego fusiùs in mea Notitia *V. Compagi*. Hinc Archileuita Laurentius, vt scribit S. Ambrosius, ad Xysti Pontificis pedes prouolutus exclamabat. *Cui commisisti Dominici sanguinis consecrationem*. In hac lectione licèt aliqui mendum agnouerint, legerintque *Dispensationem*; nihilominus retinenda est antiqua le-

ctio

ctio, vt docet P.Chryſolius in ſuo myſtagogo ; nam *ly Conſecratio* non ſignificat confectionem ſanguinis ; ſed perfectionem ſacrificij; ſicut ipſe met Sacerdos miſcendo hoſtiæ particulam cum ſanguine profert illa verba Canonis . *Hæc commixtio, & conſecratio, &c.* Imò ex Iuſtino *Apolog.*2.Diaconus vtramque ſpeciem fidelibus miniſtrabat, quod munus præſtabat etiam præſente Presbytero , vt decreuit Concilium Carthaginenſe IV. *Diaconus præſente Presbytero Euchariſtiam corporis Chriſti, ſi neceſsitas cogat, iuſſus erogat. Can.*38. Nec audiendus eſt Sotus, aſſerens id factum eſſe ex peculiari Eccleſię diſpenſatione, quia Eccleſia non valet diſpenſare in iure diuino . Si ergo Diaconus tantam poteſtatem exercebat in corpus Chriſti reale, cur non poterit eamdem exercere in corpus myſticum , nimirum fideles , illis benedictionem elargiendo ? His præmiſſis aſſero, Diacones Cardinales poſſe tuta conſcientia populum benedicere ſolemnitèr, ita legimus de quodam Diacono , qui miſſus à S. Gregorio Thaumaturgo ſua benedictione publica ſceleratas hominum fraudes repreſſit, vt ſcribit Nyſſenus in eius vita . In Eccleſia Conſtantinopolitana Exocatocœli , qui ſunt Diaconi Patriarchales, æquiparanturque Cardinalibus Romanis ; eodem enim honore habiti ſunt in Concilio Florentino ; nam Pontificis manum, ac genam oſculati ſunt , vt ex actis eiuſdem Concilij . *Patriarcha Papam ſtantem*

 oſcu-

osculatus est in gena: Nos verò cum Exocatocælis sedentis dextram, & genam osculati sumus. Hi etiam in Concilijs supra Episcopos sedebant; & tamen cum essent de ordine Diaconali, nihilominus in Missis apud suas titulares Ecclesias benedictiones solemnes præstabant, de quorum auctoritate, numero, ac priuilegijs multa scripsi in mea Notitia *V.Exacatocæli.* Est igitur Diaconus non ordinatione; sed auctoritate, & dignitate Sacerdos, vt benè aduertit Hesychius ad illa verba Leuitici cap. 9. *Ingressi Moyses, & Aron tabernaculum, & egressi benedixerunt populũ.* Certum tamen est, Moysen non fuisse ex ordine Sacerdotali, sed Leuitico; censendus nihilominus ratione dignitatis inter Sacerdotes, iuxta Psaltem canentem: *Moyses, & Aron in Sacerdotibus eius.* In quo sensu *c. 1. xv. q. 1.* Diaconus appellatur Sacerdos, quia ratione dignitatis, & iurisdictionis indulgentias concedere valet, vt probat *Calderin. in Repert. cap. Postulasti de pœn. & remiss. num.* 68. Loquor autem de benedictione inuocatiua, seu deprecatiua; non autem de constitutiua, quæ constituit rem in esse sacro, vt docet *Caiet. 2. secunda q.* 88. *art.* 11. Imo aliquando Diaconus, præsente Sacerdote, communicat rebus benedictionem constitutiuam; nam in Sabbato Sãcto benedicit solemnitèr cereum. Nonnè Diaconus solemnitèr salutat populum illis verbis, *Dominus vobiscum,* sicut ipsemet Sacerdos? à qua salutatione se abstinet, si esset

ex-

excommunicatus . Et quamuis Ferdinandus Paez *in cap. Missas de consecrat.* asserat solum Episcopum posse benedicere canora voce, proferendo illa verba, *Sit nomen Domini benedictum, &c.* nihilominus fatetur Sacerdotem in Missa, præsente Diacono Cardinali, non debere benedicere absque eius licentia tacita, quia tunc censetur delegare Sacerdoti auctoritatem, ergo multo magis poterit ipse Cardinalis Diaconus exercere id, quod delegat, iuxta philosophicum axioma, *Propter quod vnumquodque tale, & illud magis*. Nouissimè in lucem prodijt tractatus de Ecclesiastica Hierarchia, auctore Guilielmo Beyer Parisijs excussus; hic scriptor *quæst. 6. cap.* 8. multis, validisque rationibus probat, Episcopos, Presbyteros, ac Diaconos posse benedicere, cum sint sacri Hierarchæ; eandem prorsus sententiam tuetur Franciscus Hallier *lib. 3. cap. 2. art. 3. §.3.* Sed audiamus quæso Arcudium virum in sacris Græcorum ritibus eruditissimum. *Quia Diaconi etiam poterant baptizare, Eucharistiam distribuere, publicos pœnitentes reconciliare, prædicare, & ferè omnia munera Episcoporum, & Presbyterorum in eorum absentia exercere, de quibus omnibus agit Dionysius. Quæ causa etiam est, vt in sacro Collegio Cardinalium præter hos ordines Hierarchicos nullus alius reperiatur, lib. 6. de sacram. ord. cap.6.* Ratio à priori est, quia hi soli initiantur per manus impositionem. S. Thomas Theologorum

gorum Magister hos tres ordines pares agnoscit in iurisdictione hierarchica. Diaconis enim subijcitur ordo purgandorum, Presbyteris illuminandorum, Episcopis perfectorum; & sic Diaconorum ordo est purgatiuus, Presbyterorum illuminatiuus, Episcoporum perfectiuus. ita *opusc.*18.*cap.* 23. Hic etiam fuit sensus Patrum Africanæ Ecclesiæ;nam Tertullianus enumerans eos, qui legitimè ex officio possunt conferre baptismum ait. *Dandi quidem habet ius summus Sacerdos, qui est Episcopus, dehinc Presbyteri, & Diaconi. lib.de baptis.cap.*17. Ast,humanissime lector, si cupis exempla, quæ magis mouent, en vnicum instar omnium desumptum ex Notis ad Chronicon Casinense Latinæ linguæ nitore, sacra, profanaque eruditione exornatis studio, ac diligentia doctissimi Abbatis D. Angeli de Nuce, qui euidentissimis argumentis numero marginali 248. probat Sanctum Patriarcham Benedictum non fuisse Sacerdotem, sed Diaconum primò ex quadam oblatione, seu donatione tempore Alexandri Secundi, desumpta ex Regesto Petri Diaconi, quam refert barbarismis, & solœcismis pollutam incuria Scrinarij, vt veritatem impollutam erueret. *Propria spontaneà nostra voluntate vobis quidem Christe Redemptor mundi, & specialis Sancto eius Confessor, & Leuita Benedicto, qui spes, & refugium nostrum esse confidimus, in cuius honore, & nomine dedicatum, & consecratum est.*

uene-

venerabili Monasterio, qui situm est in monte; qui appellatur Castro Casino &c. Alterum testimonium exhibet codex vetustissimus Bibliothecæ Casinensis signatus num. 353. exaratus ab octingentis iam annis, in cuius prima membrana est imago Sancti Patris Benedicti, qui sedet in Cathedra dalmatica indutus, stola diaconali ab humero sinistro ad latus dextrum transuersa. (Sed ego ab auctoritate tanti viri recedere cogor; nam illa vestis non videtur Dalmatica, sed potius Colobium, vel Armiclausa corruptè ab alijs Armilausa appellata). Sanctus Maurus Patris exemplum sequutus vltra Diaconatum assurgere non præsumpsit. Idē præstitit Sanctus Placidus Martyr. quare non solum Sancti Benedicti æuo, sed post multa tempora Abbates fuerunt Diaconi, vt probat de Ragimprando Abbate Casinensi circa annum 900. de cuius obitu hæc habentur in Necrologio Casinensi cod. 47. *Octauo Idus Nouembris Ragimprandus Leuita, & Abbas huius loci.* Luculentissimum assertæ veritati testimonium præbet Sanctus Gregorius Magnus lib. 2. dialog.cap. 35. *Alio quoque tempore Seruandus Diaconus, atque Abbas eius Monasterij.* & tamen certum est, omnes prædictos Abbates benedictiones dedisse ad lectiones matutinas in Choro, ad Euangelia, cæterasque horas Canonicas iuxta prescriptum regulæ 9.& 11.

Omissis tamen omnibus supradictis proba-

tio-

tionibus en denique argumentorum Achilles tibi propono. Sanctus Antoninus Florentinæ Vrbis Archipræsul, Ordinis Prædicatorum decus, ac moralis Theologiæ tutissima cynosura, de speciali, ac indiuidua Diaconorum Cardinalium benedictione non de possibili; sed de facto ita clarissimis verbis loquitur: *Quamuis etiam benedicant Diaconi Cardinales; sed hoc nullus Archidiaconus præsumit. 3. par. tit. 14. cap. 16.* §.9. Quanti ponderis sit hæc doctrina nullus est, qui non intelligat. Nil igitur mirum si Petrus Cellensis *lib. 7. epist.* 16. appellet omnes Cardinales Cœli Senatores, qui etiam Angelos cum Apostolo sint iudicaturi: ergo multò magis homines benedicturi.

Paris Crassus celeberrimus cœremoniarum Magister, ac Rector consultus, An Cardinalis non Presbyter posset benedicere, respondit, Non posse benedicere populum, nec rem aliquam sine speciali, & expressa licentia Papæ. ita *lib. 2. cap. 23.* vbi refert aliquorum opinionem, qui existimarunt, Cardinalem Diaconum posse solemnitèr benedicere, absentibus Sacerdotibus. Imò idem Auctor loquens de visitatione Diaconiæ præstanda à Cardinali, asserit Diaconum Cardinalem in dicta functione posse vti Pluuiali, ac Mitra; ergo eum æqualem constituit Cardinali Presbytero. Tandem ipse ingenuè fatetur hanc controuersiam esse potius Iuris canonici, quàm cœremonialis; ideoque iudicio, & censuræ Doctorum rectiùs intelligen-

gen-

gentium reuerenter ſuam opinionem ſubmittit; ſicut & ego idem humillimè præſto. Laxiores ripas refugi, vt ſermonis inopiam breuitas celaret; *Sed ſi delitioſo* (verbis Sancti Gregorij Magni in laudem Sancti Auguſtini vtor) *cupitis pabulo ſaginari* Eminentiſsimi Cardinalis Brancatij Patroni mei *opuſculum legite, & ad comparationem ſiliginis illius noſtrum furfure non quæratis*. Illius doctrinæ, ac locupletiſsimæ Bibliothecæ præſidio hæc ſcripſi. Tu verò prudens Lector Solem quære, has faces ſperne.

MC